

Dnes vidíme slzy najskej vdovy. Slzy ťažko trpiacej materinskej lásky. A vidíme cez slzy aj radostné prekvapenie materinskej lásky. Lásky k vlastnému dieťaťu, k plodu vlastného života. Materinská, rodičovská láska - to je veľká vec. To je vznešený cit, čo prináša úsmev i zármutok, radosť i žiaľ, hanbu i radostné, hrdé sebavedomie, rodičovskú pýchu, pomoc i starosť. Po tieto dni prináša rodičovská láska popri príjemnom sebavedomí rodičovskej pýchy hádam najviac starostí. Preto, lebo sa začala škola. Niet hádam domu, z ktorého by už týždeň neodchádzal synček lebo dcérka s knižkami pod pazuchou do školy. Škola zas začína pomáhať rodičom vychovávať z ich detí deti božie, ktorých domovom má sa stať nebeský raj. To je veľká rodičovská úloha: z detí, ktorým v láske dali život tela, vychovávať deti božie. Život boží, ktorý začal v nich prúdiť po sv. krste, opatrovať, zveľaďovať a chrániť, aby rástol až do doby, kým nedospeje pre nebeskú slávu. To je veľká úloha rodičov, zástupcov božích. Lebo deti nie sú pre rodičov len živou zábavkou, s ktorou sa radi baví, keď nemajú čo robiť. Deti nie sú ani nejakým zaopatrovacím ústavom, nejakou penziou, ktorá sa im bude na starosť vyplácať. Nie, to nie je hlavným cieľom, prečo rodičia dávajú a udržiavajú život svojich detí. Vychovať ich pre nebo, pre Boha. To je vznešená rodičovská úloha. Taká vznešená, že aj medzi božími zákonmi hneď za prvými tromi – ktoré sa vzťahujú na samého Boha – nasledujú prikázanie o rodičoch. To je úloha nad sily rodičov. A okrem Boha Cirkev už oddávna pomáhala rodičom v tejto vznešenej úlohe. A pomáhala prvá aj tým, že zakladala školy. Teraz na začiatku nového škol. roku uvažujeme o tom, ako má škola a rodičia spolu vykonávať túto veľkú úlohu vychovať z detí ľudských deti božie. Ako majú rodičia spolupracovať so školou, aby svoju povinnosť dobre vykonali.

Škola je takou veľkou pomôckou rodičovskej úlohy, že mnohí rodičia ani nevedia sa dočkať, kedy pošlú svoje dieťa do školy, aby sa celkom zbavili jeho výchovy. Aby celú starosť o výchovu zverili škole. Preto neraz počuť od rodičov: *Ako vás to učia v tej škole?* Akoby škola sama prevzala celú výchovnú úlohu rodičov. Ani rodičia sami, ale tým menej škola sama osebe, nemôže splniť tú veľkú úlohu. Treba spolupracovať. Rodičia musia svoje dieťa na školu pripraviť a potom so školou aj spolupracovať. To sú dve veľké povinnosti rodičov ku škole. Keď ich budú svedomito plniť, priblížia sa k veľkému cieľu výchovy.

Rodičia musia svoje deti na školu pripravovať. Do šesť rokov drží sa malé dievčatko a chlapček vždy len maminej sukne. Mama s otcom pestovali v rodinnej záhradke útlý kvietoček a s radosťou i starosťou pozerali, ako im rastie. A tu prichádza rok šiesty. A dieťa začína počúvať o škole: *Na jeseň už pôjdeš do školy.* To je prvá spomienka. Nie zlá, nie dobrá. A príde aj iná príprava na školu. Taký päťročný chlapček dá veru mamke dosť zabráť. Neraz má robotu aj palička. A neraz aj hrozba, aj strašiaky. Niekoho strašia mátohou, niekoho Pánbožkom s palicou, niekoho pivnicou alebo kominárom a v nejednom dome medzi strašiakov započítajú aj školu a učiteľa: *Počkaj, veď pôjdeš do školy, tam ťa naučia poslúchať. Počkaj, tam ťa pán učiteľ naučí potichu sedieť, tam ti prejdú figliky.* A koľko detí už dávno pred školou so strachom obchádza ten veľký dom a nedbalo by, keby aj hrom udel do neho. A dieťa si zapamätá, že škola, to je dom, kde deti len trápia a mučia. A príde prvý deň školy. Mamka, čo si myslí, že je dobrá, kúpila už synkovi nové topánočky, tašku, aj nové šaty a s hrdosťou sa pozerá, ako svoj poklad dobre vypravila do školy. A diví sa, že dieťa mení farby a so strachom vstupuje do tej veľkej mučiarnie. A dlho trvá dobrému učiteľovi, čo s láskou podobral sa pomáhať vám vo výchove, napraviť, čo tá dobrá mamka pokazila. Tak vyzerá zlá príprava na školu.

A dobrá príprava bude iste opačná. Ako inak pôjde do školy dieťa, ktorému už dávno spomínali školu len po dobrom, ako miesto, kde mu bude dobre, kde bude mať dobrých kamarátov, dobrého druhého otecka či mamičku v pánu učiteľovi. Také dieťa nebude potrebné vodiť na povrázku celé týždeň do školy, také

dieťa sa nebude škole vyhýbať, ba skôr bude plakať, keď bude voľný deň. Z takýchto maličkostí pozostáva dobrá príprava na školu. Ale sú to maličkosti veľmi dôležité. A ich cieľom je vzbudiť v dieťati lásku a túžbu po škole.

A potom príde škola. Učiteľ prevezme z veľkej čiastky výchovu vašich detí. Ale nevezme celkom. Ani by ste si ich nedali. Začnete vychovávať spolu. Preto musí byť medzi rodičom a školou spolupráca. Rodičia majú od Boha povinnosť vychovávať deti pre Boha i pre spoločnosť – vychováť z nich celých ľudí. Ale dnes mnoho rodičov nemôže samo vykonať túto úlohu. Jedni pre nedostatok času, iní nemajú sami dost vedomostí. Preto musí byť deľba práce. Preto prichádza škola a učiteľ. Učiteľ stáva sa zástupcom rodičov a keď preberá rodičovské povinnosti, prechádza na neho aj rodičovská úcta. A ako znie 4. prikázanie.: *Cti otca svojho i matku svoju* – tak to isté prikázanie môže znieť aj: *Cti svojich učiteľov*. A dieťa, čo nepočúva učiteľov, hreší tak isto proti 4. prikázaniu ako deti neposlúchajúce rodičov.

Povinnosťou rodičov je túto úctu k učiteľovi povzbudzovať. Preto dobrí rodičia nepovedia nikdy neúctivé slovo o učiteľovi svojich detí. Ale čo je najčastejším zjavom? Koľkokrát miláčik, ktorý je lenivý a sťažuje sa, koľko im pán učiteľ dal na úlohu, nájde u mamičky poľutovanie a na pána učiteľa aj sama ponadáva. Ako často učiteľ aj pred deťmi je len učiteľom, koľko rodičov stane si na stranu neposlušného dieťaťa a často aj so samým dieťaťom ide ponadávať učiteľovi. To je tak isto, ako keď otec káže tak a matka inak. Koľkí rodičia žiadajú, aby ich dieťa malo najlepšie známky, aby aj veľa vedelo, ale doma pracujú proti škole. Nedajú deťom príležitosť, aby si mohli splniť svoje školské povinnosti, nepostarajú sa, aby sa dieťa do školy pripravilo. Pre každú maličkosť nechávajú deti doma a to, čo doma pomôžu, nenahradí nikdy škodu, ktorú utrpela výchova. Taká rodina, ktorá nejde ruka v ruku so školou, nemá právo ani zo žartu povedať: *Chod' si, pýtať peniaze od učiteľa* – lebo ona sama zavinila neúspech školskej výchovy.

Dobrá spolupráca rodiny so školou, to je niečo iného. Dobrí rodičia sa vždy živo zaujímajú o všetko, čo sa v škole s ich deťmi robí. Dobrý otec, matka si každý deň nájde čas s láskou sa spýtať, čo bolo v škole, dá si všetko vyrozprávať, ba keď je potrebné, dobrý otec, matka pozbiera aj svoje skoro zabudnuté vedomosti, aby pomohol malému žiakovi rozriešiť problémy. Tak sa škola a rodina navzájom dopĺňa. A medzi školou i rodinou musí byť stály styk. Rodičia, ktorí zverujú svoje deti škole, musia vedieť, komu ich dávajú. Musia sa presvedčiť, či je učiteľ, ktorý má dopĺňať ich prácu, naplnený tak isto duchom kresťanským, ako oni. Preto musí hľadať príležitosť poznať učiteľa svojich detí. Preto sa musia zaujímať o to, ako sa drží ich dieťa v škole a upozorniť učiteľa, ako sa drží doma. Len tak dosiahnu spoločný výchovný cieľ. Poznať učiteľa svojich detí, poznať jeho zmýšľanie, to je potrebné najmä dnes. Dnes vedie sa o školu boj. Boj nielen o titul na škole, boj nielen o vrátenie stáročného vlastníctva, ale ešte viac boj o ducha školy. Zaiste ste neraz počuli alebo čítali o tzv. jednotnej škole, o jednotnom duchu školy. To má byť duch nenáboženský, ba protináboženský. To má byť škola, ktorá má vraj vyhovieť právam každého. A preto aby nepatrné percento nezabohov, ľudí bez Boha bez viery, ľudí, o ktorých Písmo hovorí: *Riekol blázon vo svojom srdci: Niet Boha*, aby tieto deti týchto ľudí neboli údajne „znásilňované“ náboženskou výchovou, preto 80 % katolíckych detí má byť vychované v duchu nenáboženskom, protináboženskom. Tak to chce návrh školského zákona. Preto musia byť kresťanskí rodičia na pozore, komu zverujú výchovu svojich detí. Preto musia mať styk s učiteľmi svojich detí. Musia vidieť, či sú ešte učelia kresťanskí. Svojou spolupracou s učiteľmi povzbudia aj ich, aby vo veľkom boji o kresťanskú školu neupadli. Modlite sa za tých, čo vám pomáhajú vychovávať vaše deti, modlite sa, aby boli preplnení láskou k maličkým, ako bol najlepší učiteľ Ježiš, aby naplnení Jeho láskou zaviedli ozaj jednotnú školu. Jednotnú s rodinou, jednotnú v zmýšľaní s jednotným výchovným cieľom, v ktorých ostanú slová Kristove: *Nechajte maličkých prísť ku mne, lebo takých je kráľovstvo nebeské*. Amen.

